

Monihaarainen sukupuu

Nimipariin Aho & Soldan kytkeytyy kotimaisen dokumenttielokuvan synty, mutta myös merkittävä siivu suomalaista kulttuurihistoriaa.

Suku on lähtöisin Iisalmesta. Rovasti **Henrik Brofeldtin** ja hänen puolisonsa **Emma Brofeldtin** (os. Snellman) poika **Kalle Aho** (synt. Kaarlo Brofeldt) oli mukana perustamassa Kauppalehteä vuonna 1897 ja toimi sen ensimmäisenä päätoimittajana.

Juhani Ahon (synt. Johannes Brofeldt) ja puoliso **Venny Soldan-Brofeldtin** tuttavapiiriin kuuluivat ajan joutavat kulttuurisuvut, Järnefeltit ja Sibeliuset. Juhani Ahon isän sukuun kuului myös **Leo Mechelin**, Suomen historian tunnetuimpia yhteiskunnallisia ja poliittisia vaikuttajia.

Juhani Aho oli lehtimies ja ensimmäinen suomalainen ammattikirjailija. Hän oli perustamassa Helsingin Sanomien edeltäjä Päivälehteä ja käänsi kirjallisuutta suomeksi. Ahoa on pidetty modernin suomalaisen kirjakielen kehittäjänä. Venny Soldan oli niin sanotun kultaisen kauden taidemaalari, joka opiskeli Pietarissa ja Pariisissa.

Juhanin ja Vennyn poika **Heikki Aho** ryhtyi yhtiökumppaniksi velipuolensa **Björn Soldanin** kanssa. Björn oli Juhani Ahon ja Vennyn siskon Tillyn poika. Veljesten 1925 perustamasta Aho & Soldan -yhtiöstä tuli suomalaisen elokuva- ja valokuvaustaiteen tiennäyttäjää.

Yhtiö tuotti yli 400 korkeatasoista lyhytelokuvaa, 12 kokoillan dokumenttielokuvaa sekä pitkän näytelmäelokuvan *Juha*. Veljekset kiinnostuivat uudesta ilmaisusta ja olivat mukana avantgardistisessa ABISS-ryhmässä.

Heikin veli **Antti Aho** (1900–1960) oli kirjailija ja suomentaja. Hän kirjoitti muun muassa kaksiosaisen elämäkerran *Juhani Ahon elämä ja teokset* sekä toimi WSOY:n mainosjohtajana ja hallituksen jäsenenä.

Taiteellisessa suvussa luovat ammatit periytyvät. Siitä on esimerkkinä myös **Claire Aho**, suomalaisen värivalokuvauksen pioneeri ja yksi ensimmäisiä naisvalokuvaajiamme. Claire Aho aloitti uransa isänsä Heikin valokuvaamossa ja kokee edelleen, että luova suku on kannustava seikka. "Isoäitini Venny ja isäni Heikki inspiroivat ja tukivat minua omassa yrityksissäni luoda jotain pysyvää ja taiteellista. Luova urani on aina tuntunut itsestään selvältä", hän kertoo. "Olen ylpeä, että kuulun näihin perinteisiin. Saamani lahjat olen toivottavasti käyttänyt viisaasti."

Luovan suvun perinnettä pitää yllä myös Claire Ahon poika **Jussi Brofeldt** (1960-), joka on suunnitteilla olevan Aho & Soldan -instituutin perustaja sekä tulevien juhla- ja merkivuosiin liittyvien lähes 50 eri hankkeen käynnistäjä. 2011 ja 2013 tulevat olemaan Juhani Ahon ja Venny Soldan-Brofeldtin 150-vuotisjuhlavuodet. Vuonna 2010 juhlii Aho & Soldanin ja Claire Ahon 85-vuotismerkivuotta.

TEKSTI: ELINA ROMPPANEN
KUVITUS: HETA BILALETIDN

Aho & Soldan -näytökset 28.1. klo 18.45, Orion, 29.1. klo 17.00, Orion ja 30.1. klo 17.00, Orion

ELOKUVAFESTIVAALI LÄPI VUODEN

Trouble Every Day 11.2. & 14.2.

Kiveen kirjoitettu 4.2. & 7.2.

VASTAAVUUKSIA – CORRESPONDANCES
NÄKÖKULMIA RANSKALAISEN ELOKUVAN

Kaunotar ja hirviö 10.2. & 13.2.

Yöperhonen 3.2. & 6.2.

Elokuvateatteri
ORION
Eerikinkatu 15, Hki
liput 5 € / 4 €

liput myös VERKKOKAUPASTA
www.kava.fi

© Aho & Soldan

Aho & Soldan -juhlavuosien hankkeita

Aho & Soldan, Claire Aho – elokuvia. DocPoint-festivaali 26.1–31.1.2010

Aho & Soldan – valokuvia. Designmuseo, Moderni[smi] – näyttely 12.2.–6.5.2010

Claire Aho – kuvakirjateos Helsinki 1968, toukokuu 2010 (WSOY)

Claire Aho – näyttely Helsinki 1968, Helsingin Kaupungintalon Virka Galleria 4.6.–5.9.2010

Claire Aho – retrospektiivinen kuvakirjateos, lokakuu 2010 (WSOY)

Peter von Bagh – elokuva Lastuja: Juhani Aho ja kolmen sukupolven taiteellinen elämä, tammikuu 2011

Aho & Soldan – retrospektiivinen kuvakirjateos, kevät 2011

Aho & Soldan – valokuvanäyttely, Ateneum kevät-kesä 2011

Claire Aho – Muotikuvia 1950–1960-luvulta, Taidehalli 23.4.–29.5.2011

Aho & Soldan – kuvakirjateos Helsinkiä 1930-luvulta, toukokuu 2011 (WSOY)

Aho & Soldan – näyttely Helsinkiä 1930-luvulta.

Helsingin Kaupungintalon Virka Galleria, kesä 2011

Aho & Soldan Instituutti (Suunnitteilla. Muutokset mahdollisia.)

Lisätietoja: www.ahosoldan.com

H
HOTEL HAVEN

The Five Corners Quintet tuo mykkäkauden Suomen uudelle vuosituhannelle

Tämänvuotisesta DocPointin Tempo-mykkäelokuvakonsertista ei tule puuttumaan rytmiä, kun ohjaajaveljespari Aho & Soldanin bauhaus-henkiset elokuvat saavat uudet sävelet 2000-luvun nuorilta jazz-miehiltä.

Helsingin Johanneksen kirkon luistinrata on saanut jääpeitteen ja kaupunkilaisten ja kaupunkilaisten suihkivat luistimillaan sydämensä kyllyydestä. Veljekset **Heikki Aho** ja **Björn Soldan** ovat lähteneet talvipäivään reippailemaan ja kiusoittelevat uteliaita pikkupoikia elokuvakameroillaan. Kamera pyörii vinosti ja ajaa kumoon luisteilijoita. Eletään vuotta 1933 Puna-vuonna.

Kivenheiton päässä luistinradasta, Viiskulmassa, syntyy 70 vuotta myöhemmin nuorten miesten jazz-yhtye **The Five Corners Quintet**, joka vie suomalaisen jazzin huikkeen suosioon.

The Five Corners Quintet eli **Jukka Eskola, Teppo Mäkynen, Antti Lötjönen, Mikael Jakobsson** ja **Timo Lassy** saivat tehtäväkseen musiikkintaa kokoelman Aho & Soldanin lyhytelokuvia DocPointin Tempo-elokuvakonserttia varten. Idea herätti heti innostusta. "Koko juttuhan poikkeaa aika lailla siitä mitä yhtye normaalisti tekee, joten se on mukava haaste meille kaikille", kertoo bändin trumpettisti Jukka Eskola. Elokuvan ja jazzin kohtaamisista valkokankaalla Eskola poimii suosikkikseen trumpettisti **Miles Davisin** taiturillisen musiikin **Louis Mallen** *Hissillä mestauslavalle* -elokuvaan (1958). Sen toteutustavasta yhtye ottaa vaikutteita myös Tempo-konserttiin.

"Musiikki improvisoidaan alusta loppuun saakka. Yhtään ääntä ei

ole ennalta sovittu, eikä sovittakaan. Etukäteen päätämme vain jonkinlaisia laajempia kaaria."

Vuonna 1925 Helsingissä perustettu filmiyhtiö Aho & Soldan keskittyi teollisuuselokuviin kuvaamiseen. Talouskasvu vahvisti haurasta kansallista identiteettiä, ja kansallisten elokuvien merkitys 1930-luvun Suomelle oli elintärkeä. Aho & Soldanin elokuvissa runollisen kauniit Lapin maisemat muuttuvat sahan lauluksi, tukinuitoksi ja uutuuttaan kiitäväksi teollisuuslaitoksiksi.

DocPointin näytöksessä kaksi hyvin erilaista maailmankuvaa törmää väkisin toisiinsa. "Elokuvien aatemaailma suhteessa nykypäivään on aika nurinkurinen, teollisuuden ylistämistä ja massatuotannon ihannoitua aikana, jolloin lastetaan hiilijalanjälkiä ja etsitään

Aho & Soldanin elokuvissa runollisen kauniit Lapin maisemat muuttuvat sahan lauluksi, tukinuitoksi ja uutuuttaan kiitäväksi teollisuuslaitoksiksi.

globaalisti ratkaisuja teollisuuden aiheuttamiin ongelmiin", pohdiskelee Eskola.

Koska sekä The Five Corners Quintetin että Aho & Soldanin tyylit perustuu sydämellä ja taidol-

la tehtyyn improvisointiin, on Bio Rexin näytöksestä tulossa ainutlaatuinen elokuvan ja musiikin kohtaamispaikka.

"Voi olla vaikea arvioida etukäteen kuinka kuva ja musiikki tulevat lopulta keskustelemaan keskenään. Kaikkiaan on hetkessä luotua. Koska Five Cornersin oma musiikki perustuu pitkälti 50- ja 60-lukujen jazziin, ehkäpä tunnelma tulee olemaan sen mukaista. Mielenkiintoista on, miten äänimaisema sopii kuvaan, joka on taltioitu jo 30-luvulta. Se luo varmasti elokuviin aivan uudenlaisen filiksen."

MIRKKA MAIKOLA

Tempo-elokuvakonsertti 27.1. klo 20.00, Bio Rex. Liput 17/14 €.